

विद्या भवन बालिका विद्यापीठ

शक्ति उत्थान आश्रम लखीसराय

विषय संस्कृत दिनांक 03-06-2021

वर्ग अष्टम शिक्षक -राजेश कुमार पाण्डेय

एन० सी० ई० आर० टी० पर आधारित

3. निम्नप्रकृति-प्रत्ययान् योजयित्वा लिखत-

निम्न धातु और प्रत्ययों को जोड़कर लिखिए-

(i) खाद् + क्त्वा =

(ii) चल् + क्त्वा =

(iii) गम् + क्त्वा =

(iv) स्मृ + क्त्वा =

(v) लिख् + क्त्वा =

(vi) त्यज् + क्त्वा =

(vii) पच् + क्त्वा =

(viii) रच् + क्त्वा =

(ix) भू + क्त्वा =

(x) पा + क्त्वा =

(xi) अनु + गम् + ल्यप् =	(xii) वि + हस् + ल्यप् =
(xiii) आ + दा + ल्यप् =	(xiv) उप + कृ + ल्यप् =
(xv) सु + पच् + ल्यप् =	(xvi) पठ् + क्त =
(xvii) गम् + क्त =	(xviii) भ्रम् + क्त =
(xix) स्मृ + क्त =	(xx) खाद् + क्त =
(xxi) गम् + क्तवतु =	(xxii) वि + ह + ल्यप् =
(xxiii) खाद् + क्तवतु =	(xxiv) प्र + ह + ल्यप् =
(xxv) आ + कर्ण् + ल्यप् =	(xxvi) भू + क्तवतु =
(xxvii) अनु + सृ + ल्यप् =	(xxviii) भू + क्त =
(xxix) अनु + कृ + ल्यप् =	(xxx) कथ् + क्तवतु =

4. 'क्त्वा' स्थाने 'ल्यप्' प्रत्ययस्य प्रयोगं कुरुत-

'क्त्वा' के स्थान पर 'ल्यप्' प्रत्यय का प्रयोग कीजिए-

(i) सः ईश्वरं नत्वा कार्यं करोति।

सः ईश्वरं (प्र + नम् + ल्यप्) कार्यं करोति।

(ii) सः हसित्वा कथयति।

सः (प्र + हस् + ल्यप्) कथयति।

(iii) सः दुष्कर्म त्यक्त्वा प्रसन्नः भवति।

सः दुष्कर्म (परि + त्यज् + ल्यप्) प्रसन्नः भवति।

(iv) सा कन्या प्रकृतिसौन्दर्यं ईक्षित्वा प्रसीदति।

सा कन्या प्रकृतिसौन्दर्यं (परि + ईक्ष् + ल्यप्) प्रसीदति।

(v) कृपणः धनं आप्त्वा प्रसीदति।

कृपणः धनं (प्र + आप् + ल्यप्) प्रसीदति।

